

Izhaja vsak torek in petek v tednu ob 11. uri popoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo.

Stane po pošli prejemnik ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Solskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petstvih in sicer ako se tiskajo 1-krat po 16 vin., 2-krat po 14 vin., 3-krat po 12 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Nujni predlog

poslancev dr. A. Gregorčiča in tovarišev radi bede v nekaterih krajih na Krasu.

V seji državnega zbora dne 23. februvarja stavil je državni poslanec dr. A. Gregorčič z ozirom na bedo, ki je zavladala v Brkinih, naslednji nujni predlog:

Nekateri kraji na gorenjem Krasu, posebno občina Naklo v sežanskem okraju v Primorju, so trpeli lansko leto veliko škodo po toči. Poljski pridelki nekaterih vasij v tej županiji so bili popolno pokončani, tako da ondašnje ljudstvo trpi bedo vsled pomanjkanja živil. Nujno potrebno je, da se pomaga revežem s tem, da se razdeli med nje brezplačno potrebna semena ter da se prične graditi in popravljati ceste in mostove, pri katerih javnih delih si stradalajo ljudstvo lahko kaj prisluži. V mnogih slučajih bo trebalo, da se bodo delila med ljudstvo živila na državne stroške. Ker lokalni činitelji nimajo potrebnih sredstev, da bi pomagali, ostane le c. kr. vlada, da v tej bridki potrebi avstrijskih državljanov poseže s svojo dobrodejno pomočjo vmes.

Beda v vaseh Barka, Mislje, Vatreje, Vatrovje in drugih se je pomnožila in je postala za več let trajna vsled poledice z dne 13. in 14. decembra 1899., katera je skoro vse sadno drevje in mnogo gozdnega drevja popolnoma uničila. Sadej je edini vsekako po najbogatejši vir, iz katerega crpa tamošnje ljudstvo za hišno upravo in za davke potrebni denar. Zdaj pa je po omenjeni poledici vzeta pridnim pa revnim prebivalcem še ta pomoč za mnogo let. Treba torej, da vlada znatno podpre to prebivalstvo s tem, da mu podeli brezplačno potrebnih sadik sadnega drevja, da pospešuje javna dela, ki so proračunjena na več let, ter da odpiše zemljiški davek.

Z ozirom na vse to, stavlja jo podpisani predlog:

Visoka zbornica naj sklene:

Pozivlja se c. kr. vlado, da pregleda bedo, ki je nastala vsled toče in slabe letine na gorenjem Krasu, posebno v županiji Naklo sežanskega okraja, ter škodo, katero je v istih krajih, kakor v sosednjih vaseh okraja postojanskega na Kranj-

skem, provzročila poledica dne 13. in 14. decembra 1899. na sadnem in gozdnem drevju; da pomore bedi s tem, da razdeli brezplačno živila in semena med stradalajoče ljudstvo, da prične in pospešuje javna dela, posebno pri cestah in mostovih, in da odpiše zemljiški davek; kakor tudi, da pospešuje novo nasadbo sadnega drevja na ta način, da deli med prizadeto ljudstvo brezplačno potrebnih sadik, ter da tudi z d. narjem podpira pridne sadilce.

V formalnem oziru predlagajo podpisani, naj se ta predlog razpravlja potom nujnosti z vsemi okrajšbami, katere dovoljuje poslovni red, posebno tudi da se v smislu istega izroči proračunskemu odseku brez prvega čitanja.

Na Dunaju, 23. febr. 1900.

(Sledé podpisi).

Program nove vlade in Slovenci.

Ministerski predsednik dr. pl. Koerber je pri otvoritveni seji državnega zbora sledeče izjavil v imenu nove vlade:

Čast mi je, da od Nj. apost. veličanstva poklicano vlado visoki zbornici predstavim, ob enem pa porabim priliko, da označim naše stališče nasproti ljudskim zastopnikom. Čim hujši so bili viharji v tej visoki zbornici, kateri naj bi zginili iz spomina, tem nujnejše je, da skrbimo za prava in veljavo poslanske zbornice. Vlada rada brani veljavo in pravice visoke zbornice, a istotako zahteva priznanje za-se, da ima resne politične namene. Zato najprvo izrazim upanje, naj bi na dragoceni podlagi mejebojnega zaupanja med vlado in ljudskim zastopstvom vspevale važne obravnave, ki čakajo zakonite rešitve.

Vlada ni strankarska vlada. Akoravno je morda ta ali oni član vlade bližje temu ali onemu narodu, vendar ni prazna beseda, ako trdim, da vlada ne pripada nobeni stranki. Velike stranke visoke zbornice so večinoma narodne; vlada ki bi se izključno naslanjala na to ali ono stranko, vzbudila bi pri drugi nezaupanje. Obratno pa se na objektivnost vseh strank, ker Avstrija ni enostavno narodna država. V tej državi bivajoči narodi se morajo zediniti in, Bog daj, da bi se to kmalu zgodilo.

vračljiva. Ali zunanji mir, ki ga je kazal kmet, me je iznenadil.

„Pojdi hitro, poslovi se, predno umrje!“ silila ga je žena ter vlekla za rokav. „Soba je že polna, tudi po strica Karpo so poslali. Hiti, pomorem ti zapreči konje“, vzpodbujala je Savelija. In sama je hitela h konjem, ki so se pasli v bližavi ob meji.

Savelij se nekaj časa niti zganil ni. Naposled se je vspametoval, posegel je v lase, na to se oddahnil ter šel za ženo.

Ko je zapregel konje v voz, ni kazal v svojem kretanju niti najmanjše naglice. Ni pozabil niti najmanjšega jermena, dasi so njegove misli — očitno — blodile nekje daleč od tod. Žena je tugovala in naštevala vse čednosti umirajočega, ali mož — kakor bi je ne bil čul. Naposled so bili konji napreženi, plug vložen na kolesa in oba sta zapustila njivo.

Polje se je jelo razgrinjati v rdečasto zarjo in le meja se je še zelenela. Po poti so se vzdigali kolobarji prahu in ž njih je bilo videti včasih orača, vračajočega se z dela. Ptiči so krožili v neštevilnih jatah po nebu; mahoma pa so se spustili na

Največja skrb sedanje vlade je, da poskusi rešiti narodnostno vprašanje. Mi nismo toliko optimisti, da bi po tolikih bojih že v kratkih dneh pričakovali trajnega mira. Tudi se mi zdi nemogoče, da bi se uravnala vsa preporna vprašanja po isti šabloni in ob enem. Razmere so prerazlične. Ker je torej šablona nemogoča, morajo se narodnostna vprašanja rešiti vsako za-se. Umevno pa je, da stvari na Češkem in Moravskem v prvi vrsti zahtevajo pozornost. Vlada je mnenja, da je najbolje, ako se to vprašanje loči v praktične dele. Zato je vlada sklicala k obravnavam zaupnike obeh narodov na Češkem in Moravskem, in sicer zaupnike vseh strank; ako niso prišli, ni to njena krivda. Konferenca je še zbrana. Ali se posreči, o tem se danes ne more reči. A dosedanja pogajanja so nas prepričala, da je to prava pot in da dosežemo namen, ako posvetovanj ne bodo motili zunanji vplivi.

Vlada hoče na podlagi ravnopravnosti doseči končno rešitev jezikovnega vprašanja. Še raje bi videla, da bi stranki sami doglali spravo. Ako se posreči, potem vlada predloži državnemu zboru dotične predloge. Mir se more ustvariti; to želi in pričakuje prebivalstvo. Vlada ne more mirno gledati, ko pojema javno življenje in produktivno delo. Akoravno čislam vsako narodno zavest, vendar mislim, da narodi hrepené tudi po drugih dobrih, ki jih dajeta omika in blagostanje.

Vlada torej želi, da se kmalu reši proračun za tekoče leto in da dobi vsaj sredstva za nujno potrebne investicije. Precejšnja denarna sredstva bodo zahtevale zgradbe državnih železnic. Železniški minister bode še danes predložil načrt zakona glede turške železnice z nadaljevanjem preko Karavank in skozi Bohinj do Trsta, dalje glede proge Hartberg-Friedberg itd. Obravnave glede druge železnične zveze s Trstom so končane in je zgradba za avstrijsko trgovino nujno potrebna. Za gradnje teh železnic in druge investicije bo breba 500 mil. kron, porazdeljenih na nekaj let.

Glede novih vodnih cest se še vrše obravnave. Tudi uredba tržaškega pristanišča se ne more dolgo odlagati.

Industrija je povsod merodajen faktor glede davčne moči in zahteva, kakor poljedelstvo in obrt, od države podpore. Trgovinski minister bode v kratkem zbornici predložil zakon o pospeševanju industrije. Vlada bode tudi upravo vodila v tem smislu. Zato bo vsakdo od vlade dobil opravičeno podporo glede industrije, obrta, trgovine in izvoznje.

ta ter se razleteli, na to so se skrili nekaj v drevju. Sence so se vedno bolj vlegale na zemljo in tiho se je razširila po polju. — —

Minula sta bila dva dneva. Šel sem izkazat kmetu Anisimiču zadnjo čast.

Ne pametim tako jasnega, tihega jutra, kakoršno sem imel tedaj na poti. Niti jeden oblček ni kalil nebesnega oboka in prijetni blesteči solnčni žar je prodiral do najmanjšega kotiča. V tej jutranji dobi je plaval vse polje, gaji in gozdi v svežosti in rosa se je bliščala, kamorkoli je pogledalo oko. Redko kje je zašuštel listje na drevju; in to le tedaj, ko je padla kuplja rose z lista na list. Ali za to kako ptičje petje, kako cvrčanje in brenčanje na vseh straneh! Vse, kar je le krila imelo, vse se je bilo združilo, da bi oslavilo tako krasno jutro. — Ali pogled, ki me je pričakoval, je bil celo nasproten veseli smehljajoči se prirodi. Prišel sem v vas uprav, ko so nesli rajnega Anisimiča iz hiše. Pogrebni sprevod se je vil čez loko, in od tod se je obračal proti župnijski cerkvi. Tu se je poslovil

Vlada obžaluje, da se jej ni posrečilo končati štrajk v premogokopih na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Vlada hoče urediti vprašanje glede delavne dobe; priprave so se že pričele.

Vlada dalje pripravlja zakone glede pridobitnih in gospodarskih zadrug, o čekovnem prometu in bančnih zadolžnicah; tudi načrt glede delniškega zakonaja že dovršen. Spadajo sem tudi vprašanja glede prisilnega zavarovanja proti požarom, za slučaj onemoglosti in za starost zasebnih uradnikov.

Vlada se zaveda velike važnosti poljedelstva in bode v vsakem oziru pospeševala njegov razvoj. V kratkem predloži zakon o združni organizaciji kmečkih gospodarjev.

Vlada hoče zboljšati deželne finance s tem, da vpelje priklade odžganja. Dotično predlogo hoče predložiti deželnim zborom že v prihodnjem zasedanju, ako dovrši obravnave z dež. odbori.

Učna uprava se bavi z uredbo srednjih in viših šol ter obrtnega pouka.

Vlada se hoče potruditi, da zamujeno dohiti na drugih poljih. Gmotna in kulturna vprašanja trkajo na vrata države. Vlada jih ne sme prezirati, ker narodna in politična še niso rešena. Zato pa vas prosim, da narodnostni prepričaji vsaj toliko ublažite, da ostane še časa in prostora za duševni in gospodarski razvoj države, kajti država mora živeti, ona je zavetišče svojih državljanov.

To bi bil torej program nove vlade. Če kdo, imamo Jugoslovani najmanj poyoda; da bi se ga veselili, zakaj iz njega posnemamo, da misli nova vlada še nadalje dopuščati, da ostanejo pri nas nespremenjene neznosne narodne razmere. Na Češkem in na Moravskem naj bi se narodnostne razmere vravnale, drugod pa naj ostanejo za zdaj nespremenjene, tako pravi dr. vit. Koerber v svoji izjavi. Mi nismo sicer pričakovali Bog si vedi kaj od nove vlade ali da bode kar tako brezobzirno prešla na dnevni red glede naših teženj in naših opravičenih zahtev, tega si nismo mislili. Italijani in Nemci morajo biti popolnoma zadovoljni s to izjavo vlade, ker se popolnoma strinjajo z njo v tem pogledu.

Take nazore so Nemci izrazili v svojem lanskem binkoštnem programu in enakih misli so bili Italijani, ko so se v zadnjih dneh parkrat zbrali v Trstu ter se posvetovali o jezikovnem vprašanju. Eni in drugi so se izrekli za to, da naj ostane v deželah, kjer prebivajo Slovenci in Hrvatje, v jezikovnem oziru vse pri starem. Kako sta-

najstarejši vaščan od rakve; kajti noge mu niso hotele več služiti.

„Z Bogom, Anisimič, z Bogom! Kmalu se zberemo vsi tamkaj!“ klical je za rakvijo, in na to se je obrnil zopet proti vasi.

Kjer se je začela pot navkreber, se je ustavil pogrebni sprevod pri dveh stoletnih topolih, ki delajo mejo med sosednjimi zemljišči. Tu so se poslavljali navadno od rajnih. Ljudje so se zgrnili še enkrat okoli rakve, spuščene na tla. Mnogo navzočih je pristopalo in poljubljalo s v zadnje roke rajnega*, ki niso poznale — sedemdeset let drugega, nego težko delo. Naposled uždignejo nosilec rakve zopet na ramena in šli smo dalje do holmca. Mnogi iz ljudstva so ostali na mestu in gledali za nami, dokler jim nismo izginili izpred oči.

Proti poldnevni sem se vračal sam po isti poti. Na vsem je bival blešč dnevne svetlobe in veselo ptičje petje je odmevalo od povsod. Veselje, ki kraljuje v prirodi, se loči od mestnega posebnosti v tem, da ne

* Na Ruskem nosijo rajne v odprtih rakvah na pokopališče.

4 LISTEK.

Ivan Anisimič.

Ruski (»Pahar«) spis. D. V. Grigorovič, posnel Gregorič.

Njeno obličje je bilo zardelo (zasipljeno) in preplašeno. Pot in solze so jej tekale kakor grahova zrna po razvnetem obrazu. Prestrašen izraz na obličju in razmršena obleka je dokazovala nenavadno notranje razburjenje.

„Kaj se je zgodilo?“ vprašava jo oba.

„Očka umira; idi, idi se posloviti!“ spravila je iz sebe, jedva dihaajoča.

Pogledam Savelija. Stal je tu pobešene glave in spuščeni rokami; na hip se je zdelo, da je ves potrt. Pred nekoliko trenutki je govoril z menoj o očetovi smrti, ali niti verjel ni, da bi mogla biti tako blizo. Ni ga tako velikega gorja, da bi se človek ne trudil vtolažiti samega sebe z nadeji in bi ne varal samega sebe. Da, med ljudmi je še ta vera, da je najgotovnejše sredstvo rešiti se kake nesreče — če govoriš o njej, kakor da je gotovo in neod-

lišče bo zavzel jugoslovanski klub nasproti novi vladi, nam dozdej še ni znano, ker ni še dokončal posvetovanj o novem političnem položaju in ni izdal v tem pogledu še nobene izjave. Menimo pa, da ne bode smel popolnoma ravnodušno prenašati takega preziranja. Če bi kdo trdil, da hoče nova vlada skrbeti nekoliko za nas vsaj v gospodarskem oziru, ker hoče preko naših dežel graditi drugo železniško zvezo s Trstom — mu naravnost povemo, da se jako moti, ako misli, da je jemala vlada v tej zadevi ozir na nas, zato pa ne more noben pameten Slovenec smatrati napovedane nove železnice za kako koncesijo.

Dopisi.

Kobarid. 23. februarja 1900. (Pojasnilo „Soči.“) — Soča piše v št. 17 t. l. iz Kobaridskega med drugim sledeče: Tistega tujca, katerega so našli obešenega, so pokopali brez duhovnika in brez zvonjenja, ali vendar ni pravi dokazano, da se je obesil sam. Ljudje delajo k temu raznotere opazke, pred vsem pa pravijo: Če nema človek najmanj 30 gld., se umreti ne sme, ker ga ne pokopljajo kakor človeka.

Na to odgovarja podpisani g. dopisniku:

Dva zdravnik sta pri raztelesenju konstatirala, da si je pokojni sam življenje vzelo; pa cerkvenih postavah ni imel torej pravice do cerkvenega pogreba, razun, ko bi bil zmešan ali neumen, kar pa ni bilo mogoče poznati. Ko g. dopisnik o samoumornem tujcu dvomi, je imel svoje sučiničenje z tehtnimi uroki utemeljiti: Cesar pa ni storil in tudi storiti ni mogel, ker urokovi ni.

Dalje je treba vedeti, da imajo le katoliki pravico do cerkvenega pogreba. Kake vere da je bil pokojni, ni znano; znamenje katoličanstva, na primer: Rožnega venca, molitvenih bukvic i. t. d. niso našli pri njem, nasprotno so pa dobili pismo iz katerega se posname, da je bil ranji brez verec. Razvidno je torej, da pokojnemu cerkveni pogreb ni tikel.

Glede stroškov naj bo omenjeno, da stane v Kobaridu slovesen pogreb pri odraslih poročenih osebah do 13 gld. — in ne 30 gld. K slovesnemu pogrebu se šteje: dva duhovna zvonjenja pri 2 cerkvah, bilje z peto sv. maso na dan pogreba in na osmino. Vsteti so tudi stroški za cerkvnika, cerkvene sveče in pevca. Ako je pa pokojni samskega stanu in je pri pogrebu manj slovesnosti, tako znašajo tudi stroški primeroma manj.

Za pogreb revežev je pa podpisani vedno 30 — ničel računil in to storijo tudi njegovi sobratje, drugi duhovni.

Jožef Peternelj, dekan.

Iz Sv. Križa na Vipavskem. 24 febr. 1900. Tukajšnja vzajemno podporno društvo za zavarovanje goveje živine je imelo v nedeljo, dne 18. t. m. svoj letni občni zbor. V minoletem drugem letu svojega obstanka je imelo društvo 625-30 K dohodkov, 370 K stroškov in 255-30 K preostanka.

Za leto 1900 se je določilo isto zavarovalnino in vpisnino kakor v minoletem letu.

omamlja in ne raztresa misli. Jasnost, ki je okrog nas, se izrazuje v duši in v naših mislih. Ko sem bil gospe do dveh topolov, kjer se je vsilil jutraj obred ločitve, nisem našel tam nikogar.

V listju, ki ga je ogrevalo solnce, so brenčale žuželke, loke polja in gaji so bili pogreznjeni v reko, dremajoče tihote gorka letnega popoldne. Ko sem bil stopil nekoliko korakov dalje, zagledal sem na desni ceste v gemu otep slame in posodo. Na tej slami je bil umrl kmet in v tej posodi so nosili vodo za njim na polje. Ne vem, zakaj nosi rusko ljudstvo te reči na pot, po kateri so nesli rajnega k večjemu počitku; ali to me je globoko gnilo.

„Glej“, mislil sem si, „to je torej zadnji spomin tako dolgega življenja; niti mesec ne bode trajal; veter raznese slamo in prihajalci poteptajo ta vlakna in ne bode ga več spomina po dobrem kmetu.“

Ali čemu so spominiki, napravljeni iz tvarine? Ali ni zapustil spominikov za seboj, ki so bolj trajni od veličastnih pomnikov? Da, spomin sloni na dušnih lastnostih in na vrhunskega oblikovanja. Spomin takega človeka je, najvišja poezija našega, npravnega sveta...

t. j. 1 1/2% in 20 h. — Vseh društvnikov, ki so imeli zavarovano živino je bilo 150. —

Dne 8. t. m. je pogorelo v Dobravljah h poslopje Ivana Črnigaja. Ogenj je bil nastal po neprevidnosti lastnikov, ker je bil sel v hlev s svetilnico, katero je pustil za kratek čas, v katerem je začelo goreti, ne ve se kako. — Zavarovano je bilo poslopje pri „Slaviji“, ki je ocenila škodo, katero poravnava, a le deloma, ker ni bilo vse zavarovano. Govori se, da je zgorela tudi precejšnja svota denarja.

V Dobravljah snujejo „bralno in pevsko društvo.“ To je znamenje, da je naše ljudstvo — posebno mladina — resukaželjna. Zdi se nam, da v Dobravljah ni zadostnih pogojev za samostojno takodruštvo. Boljše bi bilo morda, da bi imeli tam le podružnico že dolgo let obstoječemu enakemu društvu v Sv. Križu. Ako bi pristopili snovatelji novega društva v velikem številu temu društvu, zamogla bi se ustanoviti podružnica v Dobravljah. Pevski udje bi zamogli osnovati za celo duhovnijo posebno pevsko društvo, katero bi lahko štelomčan zbor, ki bi bil lahko v ponos celi občini. Glasovi se dobe dobri v zadostnem številu. Ako pa se delijo na več društev, so posamezni pevski zbori prešilki, da bi zamogli dovoljno napredovati. Svetujemo torej, naj se o tem premišluje, zakaj v slogi je moč!

Politični razgled.

Položaj.

Ker so Čehi napovedali dr. Koerberjevemu ministerstvu najodločnejšo opozicijo in če bi bilo treba celo obstrukcijo, so nastale v desnici celo čudne razmere. Te razmere je imel urediti izvrševalni odbor desnice, ki je bil silican v sejo pretečeno soboto. A do posvetovanja ni prišlo, ker se Čehi niso udeležili seje. Čehi bi ne videli radi, da bi razpadla desnica, a pri sedanjih razmerah jim je težko urediti taktiko tako, da bi na jedni strani zadovoljili svoje volilce, a na drugi strani ugodili zahtevam desnice, zlasti pa Poljakom in nemškim konservativcem, ki pravijo, da ne bi mogli odobravati obstrukcije proti rekrutnemu zakonu. Sicer pa Čehi nasproti temu zakonu tudi v resnici niso začeli obstrukcije.

Državni zbor.

V drugi seji državnega zbora ni šlo nič kaj gladko. Najprej so povzročili nekoliko skandala krščanski socialisti in pa liberalni nižje avstrijski deželni poslanci zaradi tega, ker je bila seja nižje avstrijskega deželnega zbora sklicana ob isti uri kakor seja državnega zbora. A na dnevnem redu deželnozbornske seje je bil predlog glede volilne reforme za dunajsko mesto, katerega bi liberalci radi zaprečili.

Potem so pa začeli češki poslanci predno je prestopila zbornica na dnevni red jako z lahka in previdno operirati z obstrukcijo, kakor da hočejo le kazati, da obstruirajo, ne pa tudi dejanski zadrževati vse razprave.

Najprej so stavili na predsednika razna vprašanja, potem je dr. Strasky predlagal, naj se razpravlja najprej o raznih nujnih predlogih, potem se le naj pride rekrutni zakon na vrsto.

Zahteval je, naj se o tem predlogu glasuje po imenih. To se je zgodilo, predlog je seveda propadel, ker je proti njemu glasovala vsa desnica.

V razpravi o rekrutnem zakonu je najprej govoril nemški radikalec Türk. O-

Njegova podoba, obraz te lepe duše ostane vedno v ljubezni in spoštovanju teh, ki so ga poznali. Ko bodo sedanjí otroci kmeti, bodo še pripovedovali svojim unukom o dobrem in častitljivem možu. Ali ni to najboljše plačilo, ki se ga more zaslužiti in najsvetlejši spomin, ki ga more zapustiti človek za seboj? Da, če tudi se mogočnim posvestnjakom zdi morda vse kmetovo življenje le malenkostno in neznatno, vendar si je zaslužil ta spomin. Dokler je bil živ, delal je kolikor je vedel in znal in mogel, in spolnoval je to, kar je imel storiti po svojem stanu. Ni treba omenjati dalje njegovega stanu, v katerem je živel, nego nasledke njegovega delovanja. Z visokega moralnega stališča je pravi človek le ta, kdor ni živel zastoj in odkazanemu mu krogu, kdor je častno izpolnil svoje dolžnosti ter ohranil dušo in sreč napak; o katerem se more reči brez prilizovanja in pristranosti, da je storil, kar je bil mogel in je bil storiti dolžan.

Naj le zgijó stebila, naj razpade v prah posoda — kakor njegove kosti — ali dolgo — dolgo ne izgine iz mojega spomina in iz pameti drugih ljudi, katerim je — nevede — služil za vzor, svet in pomoč!

gneval se je za vojsko, češ, da se velika vprašanja dajo rešiti le na bojišču. Grajal je velesile, ker se nobena ne potegne za Bure, ki bijejo nejeznak boj z grabezljivimi Angleži.

Poslanec Fochler je zavpil: Še konje se prodaja Angležem. Türk pa je rekel doslovno: Sedaj je vojno ministerstvo odredilo, da je iz skladišča v Brunu oddati Angležem 2000 sedel. Naš vladar ima pridevek: viteški. Ali je to viteško, če se veliko in mogočno roparsko državo podpira. To ni viteško. Türk je nadalje obžaloval, da se zanesel narodnosti prepri celo v armado, obljubil je Čehom, da bo podpiral njih obstrukcijo.

Ko je nehal govoriti, je podpredsednik ostro grajal njegove proti cesarju izrečene nespodobne besede ter ga poklical k redu. Türk je odgovarjal domobranski minister grof Welsersheimb. Rekel je med drugim, da bo vojska že znala storiti svojo dolžnost, pa ne le proti zunanemu, nego tudi proti notranjemu, še nevarnejšemu sovražniku. Poslanci so zahtevali od njega, naj pove, kdo je ta notranji sovražnik, a minister je vse to preslišal ter govoril dalje o dveletnem vojaškem službovanju ter se izražal o brezpravnosti Slovanov v armadi, slično kakor vojni minister v delegacijah, na katerega se je tudi skliceval.

Zadnji je govoril o tej stvari češki poslanec Doležal, ki je rekel, da Čehi tudi tej vladi ne bodo dovolili državnih potreb. Za Slované, je rekel, ni v Avstriji ne sodnikov ne postav. Preti se z razpustom državnega zbora, z absolutizmom in naglim sodom, ali Čehov ne ostrajajo s takimi pretnjami, zahtevali bodo vedno svoje pravice. Govoreč dalje o „zde“ vprašanju, je očital Doležal vojnemu ministru, da je lagal, ko je rekel, da se je jednako postopalo proti vsem, ki so se pregrešili v tem pogledu, na kar ga je poklical predsednik k redu. — Potem je razpravljala zbornica o premogarskem štrajku. Pri tem je govoril poljedelski minister Giovanelli. Ko je med drugim rekel, da bode študiral, ali se da skrajšati delavni čas v rudokopih, nastal je med socialnimi demokrati velikansko hrup. Najbolj je razsajal Daszinski, ki je ministra imenoval Rothschildovga hlapca. Hrup se ni hotel poleči in tako je moral predsednik zaključiti sejo.

Včerajšnja seja državnega zbora se je vršila mirno. Zaključila se je debata o rekrutnem zakonskem načrtu, kateri je bil izročen dotičnemu odseku. Ministerski predsednik je pomiril razburjene duhove vsled zadnjega nerodnega nastopa poljedelskega ministra Giovanellija tako, da mu je zbornica ploskala.

Odložitve državnoborskega mandata.

Listi poročajo, da ministri dr. Herold, jeden najplivnejših in najinteligentnejših izmed mladočeskkih parlamentarcev, odložiti s o j državnoborski mandat, baje zaradi bolehnosti.

Volilna preosnova za dunajsko mesto.

Nižjeavstrijski deželni zbor je vsprejel v soboto v tretjem branji spremenjeni načrt volilne preosnove za dunajsko mesto. Pri tej priliki je prišlo do grdih skandalov med krščanskimi socialisti in pa med liberalnimi zastopniki dunajskega mesta. Tako je očital obč. zastopnik Noske krščanskemu socialistu Schneiderju, da je slednji ponarejal uradne štampilje, na kar mu je Schneider grozil s klofutamí.

V nedeljo so pa demonstrirali proti vsprejetju omenjenega zakonskega načrta socialni demokrati. Prepevaje socialistične pesmi ter klicaje „doli z krščanskimi socialisti“ valila se je ogromno množica kakih 5000 ljudi po mestnih ulicah, dokler je ni končno razpodela policija.

Aretiranih je bilo pri tej priliki kakih 40 oseb.

Novi člani gospodske zbornice.

Cesar je imenoval novim članom gospodske zbornice sledeče: Latourja, Bylandt Rheidta, Plenerja, Bilinskega, Karola Mengerja in industrijalca Šeborja.

Imenovanje novega guvernerja avstro-ogrške banke.

Uradna „W. Ztg.“ od sobote poroča, da je cesar vsprejel ostavko dosedanjega guvernerja avstro-ogrške banke Kautza ter da je na njegovo mesto imenoval vit. Bilinskega. Bilinski je v poljskem klubu vedno zagovarjal stališče, da morajo Poljaki solidarno postopati z drugimi slovanskimi zastopniki v parlamentu.

Spremembe v Srbiji.

Nekaterim listom se poroča iz Srbije, da se vrše med Srbijo, Rusijo in Avstrijo pogajanja, kako bi se zboljšale razmere med Srbijo in Rusijo, ki so zdaj skrajno napete. Govori se, da se izvrše takoj po zaključitvi skupščine važne spremembe v najvišjih krogih. Ministerstvo Gjorgjević odstopi in nastopi novo ministerstvo Nikola-jević.

Razkralj Milan pa da odpotuje iz Srbije v kako letovišče, ne da bi se več kedaj povrnil v Srbijo. Ob jednom pa se bodo pomilostili zaradi veleizdaje obsojeni radikaleci. Ko se bo vse to zvršilo, bo Rusija imenovala zopet svojega diplomatskega zastopnika za Srbijo.

Vojska v Južni Afriki.

Tako različna a objednem tudi nasprotujoča si poročila še niso dohajala z bojišča,

kakor ravno poslednje dni. Danes je vse prepričano, da je armada maršala Roberta popolno poražena, jutri pa je angleški vojni brzojav uveril že ves svet, da je burski general Cronje do cela obklonjen ob reki Modder mej Paardebergom in Koedoesrandom, da se je že hotel udati ter da je poražena prva pomoč pod poveljništvom generala Botha. Popolno tako nejasna so poročila glede Ladysmitha. Na jedni strani se trdi, da je mesto popolno osvobojeno, da so vsi Buri ostavili Natal, le prelazi ob transvalski in oranjski meji so zastraženi, na drugi pa zopet dohaja poročilo o veliki bitki pred Ladysmithom ter dosedaj še ne demontovana vest, da je ujet natsalski „junak“ Buller. Komu naj se torej veruje? Poročila prihajajo z neznatnimi izjemami iz angleških virov, stroga cenzura pa tudi eventualna zasebna in burska poročila striže in okrajšava, kakor se ji poljubi. Dokazov je dovolj v dosedanjí vojski, da so bila mnoga angleška poročila naravnost neresnična ali pa zavita. Kaj mogoče je torej, da v tem slučaju ni dosti bolje. S tem seveda ni rečeno, da Joubert ni odposlal vseh razpoložljivih čet na oranjsko bojišče ter da bi ne bil general Cronje v izredni stiski s svojimi 8—10.000 možmi nasproti skupno 56.000 mož breječi angleški moči, ko bi mu ne došla pravočasno doposlana pomoč, a pomisliti treba, da je bil Burom znan Robertsov načrt ter da so pravočasno ukrenili potrebne korake in tudi z južno-oranjske meje poklicali čim največ bojovnikov. Počakati toraj treba ali popolnega burskega poraza ali pa sijajne zmage.

Domače in razne vesti.

Himen. Poročil se je g. Ivan Košnik, realni suplent v Gorici z gđ. Angelo Vavkenovo iz Cerkelj. Čestitamo!

— G. Jos. Platzer, c. kr. sodni svetnik v Sežani se je poročil z gđ. Ant. Černetovo iz Tomaja. Srečno bilo!

Smrtna kosa. — V nedeljo pop. je umrl v Gorici dobroznani krojaški mojster in podpiratelj narodnih zavodov gosp. Simon Rozanc, po dolgi in mučni bolezní v 65. letu. Pogreb je danes ob 1 in pol pop. iz Franc-Joževe ceste št. 25 v stolno cerkev in od tam na pokopališče v Št. Andrež.

Diplomirani živinozdravnik g. Fran Pirnat se je nastavljal pred dobrim mesecem v Gorici (topničarska vojašnica Franciška Jožefa) ter je vedno pripravljen slovenskemu občinstvu pomagati pri vsakovrstnih boleznih vseh domačih živali.

Odlikovani fotografski ateljer A. Jerkiča na Travniku št. 11, preselil se je v svoj novi, velikomestno urejeni ateljer v Gosposki ulici št. 7 (hiša goriške ljudske posojilnice) ter se priporoča občinstvu v mestu in na deželi v blagohotno nadaljno naklonjenost.

Prvo porotno zasedanje v tem letu se začne 7. marca. Obravnavam bodo predsedovali: predsednik okrožne sodnje dvorni svetnik Defacis in pa svetnika Schmarda in Zörer.

Pišejo nam: Molitvenik „Bratje in sestre“, sestavljen in založil bivši kaplan pri S. Vitu v Gorici g. Kovačič, ima v zalogi g. Anton Rejec v Gorici, Gosposke ulice hšt. 7. Oddaje jih v množini (vsaj 50 iztisov) po 14 vinarjev, pošlino prosto. Ker je čisti dobiček določen za „Solski dom“, priporočamo ga preč. duhovščini in drugim domoljubom.

Spomenik. Veteranski oddenek v Sovodnjah je sklenil postaviti v spomin 400-letnice, odkar pripada Gorisko habsburški državi pred tamošnjo cerkvijo spomenik.

V Doberdobu razsajajo med otroci: oslovski kašelji, rudeča vročica in angina. Vsled te bolezni je že troje otrok umrlo. Solski in verski poduk je že od 12. t. m. vstavljen.

Nadebuden dečko. — Zadnjič smo poročali o tatvini, ki se je zgodila v Solkanu pretekli teden. Romantična vest pa je izmišljotina nadebudnega mladeniča Jakoba Saksida iz Prvačine, kateri je sploh poznan kot malopridnež. Resnica je pa ta: 15letni fantlin, ki se pa šteje že med prave tatne, je potreboval denarja za zadnje pustne dni ter si je izmisli omenjeno tatvino. V delavnici, kjer si je sam eno nogo pribil k podu, je položil pred se tri kose kruha in k vsakemu eno cigareto. Kako si je pa roke zvezal ni še dognano, a sumi se, da mu je pri tem pomagala druga oseba, kateri so pa že na sledu. Saksidi so predstavili več cigarov, katere je žendarmenja polovila, da bi je pripoznal, ako je med temi kateri onih, ki so ga zvezali in pribili, a o vsakem je zatrdil ne, ni med istimi; eden je imel preveliko, drugi prekratko brado, tretji sivo, črno ali rumeno. Sum, da mora biti vsa stvar lo izmišljotina, obudil je listek, na katerega je Saksida zapisal, da pred dvema urama ne more govoriti, kajti, ako je kdo omamljen tudi pisati ne more, tako si je tolmačil okrajni orožniški narednik. Začel je potem preiskavo in našel v slami škaltjo z ukradenim zlatenino in pri fantlinu 18 kron gotovega denarja. Na to so ga aretirali in pripeljali v goriške za-

pore. Saksida je tudi že priznal, da je izvršil tatvino; na nogah ima tudi sedaj one čevlje, v katerih se je pribil jako varno na pod, da si ni poškodoval prstov. Žebelj si je zabil med palecem in drugim prstom. — Nevaren tatič bode imel sedaj dlje časa priliko, premišljevali o svoji prebrisanosti.

Vreme. Po skoro enomesečnem deževnem vremenu smo dobili nekaj prav lepih, rekli bi pomladanskih dni. Saj so pa tudi težko pričakovali vremena naši okoličani, koji imajo zdaj vse polno dela na polju. Skrajni čas je, da začnejo saditi grah, da ne govorimo o trtah, pri katerih je dela skoro celo leto. Danes je oblačno in kaže na dež.

Pevsko društvo „Lipa“ v Bazovici je priredilo v nedeljo veselico s plesom. Čisti dobiček je namenjen v pokritje stroškov za napravo nove društvene knjižnice in in novega harmonija. O tem društvu prihodnjice več!

Žalostne šolske razmere Koroške osvetljeta zopet dva dopisa zadnjega „Mira“. O učitelju na beljaški c. kr. strokovni šoli se poroča imenovanemu listu: Kakšne razmere vladajo na beljaški obrtni šoli, more se razvideti iz sledečega jako zanimivega dogodka, ki je vreden, da se za vselej pribije. Nek ljudski učitelj, ki poučuje postransko tudi v strokovni šoli trgovinski zemljepis, upa se v učni uri, namesto da bi poučeval svoj predmet, udrihati na vse moč goče načine po Čehih, Slovencih in sploh Slovanih. Proti Čehom se tako šopiri, kakor da bi jih mogel vse skupaj vtakniti v svoj žep. Čehom, pravi, za njihov jezik nič ni mar, vsaj radi govorijo nemško, če le morejo ubožci dobiti par nemških krajcarjev. (Morda je pa ravno narobe!) Ljudstvo je nahujskano po bogataših in po razumnih. In čujte, kaj pravi o „hetzblattu“ „Mira“. Seveda je „Mir“ vzrok narodnemu prepiru na Koroškem. Ali — blagor Nemcem — „napredno“ slovensko ljudstvo ni tako neumno, da bi rado podpiralo tak list, ki je za prepir. „Mir“ obstoji samo zavoljo tega, ker pravijo duhovniki neumnim „črnim“ kmetom, da si ga morajo naročiti, sicer pridejo — koga ne spreleti kurja polt? — v pekel! In tako uči učitelj, ki je plačan od dežele, v katerej plačuje davek tudi, dobra tretjina Slovencev, in ki poučuje na c. kr. zavodu ne samo nemške učence, ki so pa itak že dodobra nahujskani, ampak tudi Slovence. Sicer pa nosijo nekateri c. kr. strokovni učitelji tudi očitno črno-rudeče-žolte svinčnice z napisom „Heil und Sieg Alldeutschland!“ Ni li to izdajstvo?! — Iz rožne doline pa pišejo: Dopis v zadnji številki „Mira“ mi daje priložnost, da vam gospod urednik in ljubim bralce „Mira“ napišem zgled, kako se v naših koroških šolah nemškutari. Nekje (krajina ni treba imenovati, a je na Koroškem, nekje blizu Beljaka) v čisto slovenskem kraju, se otroci le v „samoizveličalni“ nemščini poučujejo. Da bi si v slovensko bučico dobro zabili, da je nemščina vse, morajo v svoje zvezke za lep opisje pisati sledeče: „Deutscher (otrok je pisal le „deutschen“) Sinn ist Ehrenpreis, deutsches Herz Vergissmännchen, Deutsche Treue Augentrost“. Besede „deutsch“ so morali podčrtati, kar v celim zvezku pri drugih stavkih ni. Če se otrokom to v glavo ubija, se lahko ume, kakšen sad šola rodi. Slovenci, ali bode vse to mirno gledali? Kdaj se bode spametovali? Če se naša deca v šoli nič drugega ne nauči, je boljše, da jo ohranimo doma, ker nam bo ostala vsaj nepopačena. Davkoplačevalci moramo vzdrževati šolo, zato pa pri vsaki priložnosti zahtevamo šolo, katera nam bo res koristila, kakor je šola v Št. Rupertu pri Velikoveu. Tem dopisom pač ni treba še komentara. Morda da kdo tudi to smatra za „malenkost“, kakor zahtevo po slovenskih poštah pečatih, v resnici to osvetljuje sistematično početje naših narodnih nasprotnikov, ki hočejo v pravem pomenu besede duševno zastrupljati slovensko mladino.

Koroški deželni šolski svet je s posebnim ukazom na okrajne šolske svete in na mestni šolski svet v Celovcu odredil, da se odpravi tajna kvalifikacija učiteljstva.

Slovenska šola na Muti, ki jo je osnovala družba sv. Cirila in Metoda, se odpravi o Veliki noči.

Realni zakon, kakor ga je sklenil deželni zbor kranjski v zadnjem zasedanju, ni dobil cesarske sankcije.

Zdradba električne cestne železnice v Ljubljani se prične po organih tvrdke Siemens & Halske začetkom meseca marca.

Brzjavni in telefonski promet meseca januarja 1900. Na c. kr. brzajavnih postajah tržaškega poštnege ravnanstva bilo je meseca januarja 1900, in sicer na Primorskem oddanih 46.526 došlih 51.744, tranzitujočih 132.393, skupaj 231.663 brzjav; od teh jih odpada na Trst sam: oddanih 32.695, došlih 36.623, tranzitujočih 122.187, skupaj 191.505 brzjav; na Kranjskem oddanih 6217, došlih 7963, tranzitujočih 12.348, skupaj 26.628 brzjav. V interurbannem telefonskem prometu bilo je v isti dobi: v Trstu 1959, v Opatiji 265, v Pulju 108 in v Ljubljani 230 pogovorov; v lokalnem prometu govorilo se je: v Trstu 260.000krat, v Pulju 6900krat, v Gorici

4371krat v Opatiji 1744krat in v Ljubljani 14.380krat.

Listnina uredništva. G. dopisniku iz Vipolže: Prihodnjice! Priporočamo se!

*** Napad Luchenija na nadzornika jetnišnice Perrinija v Genovi.** — Pred zadnjo nedeljo sta ubežala dva jetnika iz jetnišnice v Genovi, kjer je zaprt tudi morilec naše cesarice Lucheni. Vsled tega se je poostrišla ječa vsem jetnikom ter se je začelo strožje paziti na nje. Nekoliko tega poostrenja zadelo je tudi Luchenija in sicer je odredil nadzornik jetnišnice Perrini, da bo dobival Lucheni odslej samo eno knjižo na teden za čitanje. Lucheni je bil s to novotarijo nezadovoljen in je prosil, da ga odvedejo k nadzorniku, da se mu pritoži. To so storili, ali nadzornik mu je povedal, da mu za sedaj ne more pomagati. Na to so Luchenija odpeljali v celico. Tam je postal jako nemiren in nejevoljen. Čez nekaj časa je naprosil stražarja, da ga zopet popeljejo k nadzorniku. Tu je začel Lucheni skoro zahtevati od njega, da mu dovoli več knjig na teden. Nadzornik ga je ostro zavrnil ter mu odgovoril, da ostane pri tem, kar je odredil. Nato je obrnil hrbet Lucheniju. Lucheni pa je vskliknil: Gospod nadzornik, Vi bodeste obžalovali to. Na te besede se nadzornik zopet naglo obrne proti Lucheniju — a Lucheni je v tem hipu zamahnil proti njemu z desnico, v kateri je držal neko orodje. Nadzornik se umakne naglo ter še pravočasno, da ga ni Lucheni zadel. Potem popade Luchenija in med njima se je vnel hud boj. Stražarji, ki so stali pred vratmi, so začeli ropot v sobi in so pritekli nadzorniku na pomoč, ter so uklenili Luchenija. Odpeljali so ga v podzemeljsko temno celico, iz katere sme le vsak tretji dan nekoliko na zrak.

*** Poroka nadvojvodinje prestolonaslednice vdove Štefanije** ne bo začetkom marca, kakor se je pisalo z vsoto gotovostjo. Štefanija zahteva večjo letno apnazo, kakor ji je bila določena. 100.000 gld. se ji zdi namreč premalo na leto. Tudi ni zadovoljna, da izgubi naslov „cesarska visokost“, in „kraljev visokost“, nego se vrše diplomatska pogajanja, da ji drugi naslov ostane tudi potem, ko bode soproga grofa Lonyanyja. Belgijski kralj s tem ženinom svoje hčere ni zadovoljen in zato se brani, da bi imela potem še vedno naslov kralj. visokost.

*** Hrvatska krona.** „Agramer Tagblatt“ je nedavno poročal, da imajo v peštanskem muzeju krono, s katero je bil baje kronan hrvatski kralj Trpimir. To krono bi bili po tem poročilu našli v Oriou. „Hrvatska Domovina“ pa sedaj poroča, da temu ni tako. V peštanskem muzeju je pač neka bizantinska krona, a ta krona ni najdena v Slavoniji, ampak na Vaskem v Nitri 1. 1861. na posvetu Ivana Huszara. V Slavoniji najdena krona utegne biti na Dunaju.

*** Društvo Camilo Cavour.** V Milanu so osnovali društvo „Camilo Cavour“, ki ima strogo politične namene. Prvo njegovo dejanje je bilo, da je pozdravilo svoje soimšljenike — v Trstu. Camilo Cavour je kot državnik za združenje Italije več storil, nego Garibaldi in Mazzini. In da se društvo v prvi vrsti spominja Trsta, je dokaz, na katero stran Lahi mislijo razširiti svoje meje. Naj bi italijanski rodoljubi porabili svoje moči doma, kjer imajo za nekaj let dovolj dela, in naj ne vtikajo nosa v tuje stvari.

*** Pariška razstava** se odpravi 15. aprila in zaključi č dne 5. novembra. Francoska razpolaga za razstavo 130 milijonov frankov. Izmed stavb na razstavi bodo tri trajne: dve umetniški palači in most Aleksandra III. Vstopnina znašala bode do 10 ure dopoldne 2 franka, od 10 do 6 ure popoldne 1 frank in od 6 ure dalje 2 franka.

Vhodi v razstavo so reprodukcije najimenitnejših svetovnih vrat: sv. vrata v Kremli, solčna vrata Toledska, vrata zmage v Kairu, Londonski St. Jaures Gate i. t. d.

Med najlepšimi predmeti razstave bode vodena palača s neštevilnimi kaskadami in vodopadi. Največja palača bode zgradba za elektriko, dolga bode 1275 korakov, široka 250 korakov in narejena bode vsa iz stekla. Eifflov stolp bodo prenovili in spojili z razstavo. Razsvetljen bode z osem tisoč električnimi svetilkami.

Zelo zanimiva bode naopak hiša, kakor tudi največji sod na svetu. V njem bode lahko obedovalo do 100 ljudi.

Ravno tako se bode nahajala na razstavi največja dvorana na svetu, imela bode prostora za 15.000 oseb. Razstavljen bode tudi daljnogled, ki 10.000 krat poveča vsak predmet. Videti bode na razstavi tudi vulkan, ki bode bruhal ogenj. Ruska vlada je izdala 5 milijonov rubljev za svoj oddelek na razstavi. Posebno bode zastopana Sibirija.

*** Zločinci na Angleškem.** „Pall Mall Gazette“ javlja, da se je število zločinov na Angleškem jako pomanjšalo, odkar traja vojna v Južni Afriki. Razni nevarni individui so sedaj v boju z Buri. Torej ima južno-afričanska vojna za Anglijo vsaj jedno korist, t. j. da je zmanjšala število roparjev, morilcev in tatov! Na to Cham-

berlain pač ni mislil, ko je izzval sedanjo krvavo vojno!

*** Čigani na Ogrskem** imajo svoje „kneze“, na katerem je skrb „za dušni in telesni blagor“ svojih podanikov. Tak knez v O. Szent Anu je tudi prosvitljen mož ter je dal svojim podložnikom ukaz, da morajo otroke posiljati tudi v šolo. Vse je dobro šlo, ciganska mladina se je tudi dobro učila, le prirojenega nagona ni mogla opustiti: pokradla je tovarišem vse, kar ji je prišlo do prstov. Na pritožbo okrajnega šolskega nadzornika v Aradu je sklenil županski odbor, da ustanovi posebno šolo za cigansko mladino, toda v tej šoli se mora vse zavarovati, kar ni prikovano in z žrebji pribito. Da bi se Čiganečki medsebojno okradli, se ni namreč bati, ker nimajo s seboj in na sebi nič vrednega.

*** Sodnik umorjenega meksikanskega cesarja Maksimilijana**, brata našega cesarja, je Manuel de Aspiroz ter je sedaj poslanik v Washingtonu. Nedavno je bil v tem mestu dvorni ples, na katerega je prišel Aspiroz, pa tudi avstrijski poslanik Hengelmüller s svojo soprogo. To je hotel Aspiroz peljati k obedu, toda dama je odbila, ker je na njegovih rokah takorekoč še kri nedolžnega cesarja Maksimilijana. Zaradi tega je nastala velika napetost, in avstrijski poslanik najbrž ostavi Washington, če ne bo meksikanska vlada poslala mesto Aspiroza drugega zastopnika.

*** Društvo pijancev.** Med borbami, ki se v tolikem številu dandanes pojavljajo, igra tudi precejšna vloga borba za in proti pitju alkoholčnih pijač. Eni se združujejo z namenom, kolikor mogoče omejiti pijančevanje, drugim pa to zopet ni prav ter se združujejo za to, da se razširi, ker smatrajo za veliko junaštvo, ako kdo spiije ogromno vina ali žgane pijače ali piva. Tako so ustanovili letošnje leto v Oksfordu zanimivo društvo: klub pijancev. Član tega društva postane, kdor lahko dokaže, da spiije nakrat dvajset čaš pive, petnajst žganja in pol galone dobrega vina. In kadar želi vstopiti v društvo, popiti mora vse to, čašo za čašo in ako kljub temu še ni pijan, sprejme se soglasno za člana „kluba pijancev“.

*** Ponesrečeni stražnik.** Na železniskem mostu poleg Stadlaua na Nižjem Avstrijskem so našli kose človeškega telesa. Ponesrečenec je bil stražnik mostu Samuel Schak, katerega je, ko se je izognil vlaku, zgrabil stroj drugega vlaka ter ga razsekal na drobne kose, ki so ležali po progi 60 m daleč okoli.

Poslano.

„Komentar naj si vsak sam dela.“

S temi besedami je g. dr. Stanič „zaključil“ svojo poslanico.

Ker vem, da „komentar delati“ ni vselej in vsakomur tako lahko, kakor bi kdo mislil, zato hočem resnicoljubnemu čitatelju pojasniti — stavek za stavkom. Staničeva poslanica, dasi tako zmes nedoslednosti, smešnosti, opravljanja in obrekovanja, kakoršna je „poslanica“ g. dr. Staniča, ne zasluži, da bi ji odgovarjal niti v „Brivcu“ ne, kamo li v resnem poštenem slovenskem listu.

Sedaj pa k stvari sami.

„G. Budin, pevmski vikar, čutil je potrebo, priti na solnce s svojim gnjilim maslom na glavi, meneč, da ga vrže, če se stopi, malo na drugega in da on ostane potem čist.“

Da bi z metlo napisal tak stavek pometač, ki je od ranega jutra do večera v cestnem blatu, ne bi se čudil; a da prihajajo taki izrazi iz peresa „akademsko izobraženega človeka“, je že skrajna neotesanost, predrznost, nesramnost.

P. n. čitatelj pogled podpis Staničeve poslanice in v bukke življenja g. dr. Staniča in prepričaj se boš, da je resničen izrek: „Reci mu, da ti ne poreče.“ —

„Iz polnosti srca govorijo usta“, kaj ne, gosp. doktor? — Ali menite, da bom tu našteval Vaše napake, Vaše duševne in telesne slabosti, da se bom vtikal v Vaše zasebno življenje, v dokaz, da so resnične moje in neresnične Vaše trditve, kakor je storil Vaš lakaj lastnik „Lažitorbe“ v satanski obliki pisanem članku „Kurat Budin in dr. Stanič“?

Ne, s takim in enakim orožjem se ne bojuje omikanec, tem manj katoliški duhovnik, pred katerim se Vi g. dr. do tal klanjate v znanem pastirskem listu. „Ich kämpfe mit ritterlichen Waffen.“ (Iz Dunajske obravnave) „Evo koliko je resnice na njegovih pripovedkah.“

Ali se ne spominjate g. dr., da sem pisal pred 14 dnevi v „Gorici“ to-le: Če mi dokažete neresničnost teh mojih trditev, če mi dokažete, da lažem, tedaj recite mi, da lažem, tedaj recite mi, da sem lažnik, nesramen obrekovalec, ki ni vreden, da nosi duhovsko suktnjo? —

V svoji poslanici niste nič dokazali, zato pa se niste upali trditi, da lažem. — Jaz ostanem pri tem kar sem pisal in poleg tega sem pripravljen plačati v petletnih obrokih 500 kron za Alojzijevešče in 500 kron za „Šolski dom“, ako mi dokažete, da

ni res kar sem do sedaj pisal in kar bom še v najni zadevi.

„Gospod Budin imel je več pravih (Bramo, Luzzatto, „Corriere“, „Sentinella“ itd.), kiso mu šle vse v živo, ker šlo je za njegovo čast.“

Tisti nepotrební „i. t. d.“ morate črtati, ker nisem imel drugih pravih, v kterih bi me bili Vi g. dr. zastopali.

Med „Bramo in Luzzatto“ ni na mestu vejica, pač pa črtica, ker „Bramo-Luzzatto“ je ena sama pravda, v kateri ste me Vi zastopali.

V pojasnilo tega stavka naj sledi kratek „zgodovinski dogodek“. Leta 1897. zidala je „pevmska občina“ novo župnišče. Delo sem vodil jaz s pomočjo zidarskega mojstra g. Fr. Turela iz Renč. Opeko so nam vozili iz Bilj razni vozniki, domači in tuji. Med tujimi so bili, ne da bi jaz vedel, tudi Bramo-vi vozniki iz Gorice, ki so prevažali premog iz Kolodvora v Ajdovščino.

Ker je bila žival utrujena, morali so pripraviti dva in tudi štiri konje, da so spravili opeko iz ceste na lice mesta. Pri tem delu pa so utrujeno žival tako neusmiljeno pretepali in zraven tako grdo preklinjali, kakor znajo le sinovi „bližnjega kraljestva“. Da sem jih posvaril in jim prepovedal tako nečloveško početje v besedi in dejanju, umevno je samo ob sebi. Ko sem pa slučajno zvedel, da Bramovi vozniki nakladajo opeko za „pevmsko župnišče“ na povratku iz Ajdovščine, kamor so prevažali premog iz Gorice in ker se niso vkljub mojemu prijaznemu opominu ne le nič poboljšali, ampak kakor nalašč puščali opeko ob cesti, naznanil sem vso to stvar trdkri Saunig, opekarni v Biljah, z opombo, da ne sprejemem več opeke od onih Bramovih surovežev iz navedenih razlogov. Vkljub mojemu naznanilu in prepovedi pripeljali so še dvakrat.

Prvikrat sem pustil, da so razložili pri ljano opeko, drugikat pa sem se branil z vso odločnostjo. Vozniki so se vrnili z naloženimi Bramovimi vozovi v Gorico. Sedaj je bil ogenj v strehi. Kadilo se je v „Corriere di Gorizia“ in tudi v „Eco del Litorale“, da so me oči bolele.

G. Bramo se je zagnal v me z vso silo. Po odv. g. „R. Luzzatto“ izročil me je 1.) državnemu pravdnstvu, 2.) c. kr. glavarstvu, 3.) okrajni sodnji in Visokočastitemu knez nadškofskemu Ordinariatu. V vseh štirih, v kterih pa meniste Vi g. doktor zagovarjati, je g. Bramo sijajno pogorel. S tem pa jaz nisem bil zadovoljen. Bramovo obtožnico sem vročil g. dr. Staniču, ki je takoj vložil tožbo radi razžaljenja časti ne le proti g. Bramu, ampak tudi proti svojemu tovarišu odvetniku dr. Luzzattu. In to je tista znamenita pravda Bramo-Luzzatto, o kateri trdite neresnično Vig. dr., „da mi je šla v živo, ker je šlo za mojo čast“.

Nasprotno je res. Vam g. doktor je šla ta pravda v živo, ker šlo je za vašo čast. Ali ni res, gospod doktor, da ste Vi tako površno, slabo in nespametno utemeljili obtožnico, da se Vam je na ves glas smejal odv. Luzzatto v pričo sodnika gosp. Kovačiča in da Vam je žugal, da Vas izroči odvetniški zbornici zaradi vaših budalosti ali nevednosti? Res je!

Ali ni res, gosp. doktor, da ste me pri isti pravdi pri drugi obravnavi pustili na cedilu? Ali ni res, da sem v tej sili prosil Vašega tedajnega perovodjo g. Pavletiča, naj bi pa vsaj on šel z menoj? Ali ni res, da sva z g. Pavletičem prosila g. odvetnika Frankota, naj bi me on zastopal?

Ali ni res, da g. Franko ni hotel sprejeti, ker je bilo že prepozno? Ali ni res, da sem se moral sam zagovarjati? Res je!

Ali ni res, da je bil g. Bramo in tudi Luzzatto oproščen na drugi stopinji na okrožnem sodišču zaradi Vaše zanikarnosti ali nevednosti? Ali ni res, da mi je g. Bramo napravil rubež, ker nisem plačal takoj sodnih stroškov? Ali ni res, da bi jih bil takoj plačal, če bi me bili Vi g. dr. na to pravočasno opozorili?

Ali ni res, da sem plačal jaz 21 gld. 75 kr. in ne Vi za sodne stroške v pravdi „Bramo-Luzzatto“? Res je! Vse je res! Zakaj se toraj hudujete in rabite nedostojne izraze, če trdim in se upam dokazati, da ste strokovnjak v „zanikarnosti ali nevednosti“? (Pride še).

V Pevmi 26. februarja 1900.

Ant. Jožef Budin.

S. Rozanc & A. Krušič,
krojaška mojstra,

priporočata se slav. občinstvu v mestu in na deželi za izdelovanje

vsakovrstne obleke
za vsaki star.

V zalogi imata različno blago iz prvih tvornic.

Za točno postrežbo jamčita.
Gorica, vrtna ulica št. 8.

V Pečenkovi hiši, poleg ljudskega vrta.

Prva kranjska tovarna testenin Žnideršič & Valenčič v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izborne testenine kot makarone, fideline, vrvice in različne vloge za na juho velespoštovanemu občinstvu.

Prvi sijajni uspeh najinih izdelkov je ta, da se ni v našem okraju v treh letih toliko testenin zavžilo, kot najinih v tem času kar jih izdelujejo. — Velespoštovana gospodinja! Sezite po tej jedi, katero pri nas s slastjo še oni zavživajo, ki dosedaj o testeninah še slišati niso hoteli. Najine testenine vdobe se v vseh boljših prodajalnicah jestvin; povsem zanesljivo najine pa so le one, ki se prodajajo v zavojih po 1/2 kg. z najino firmo.

Trgovcem pošiljava cenik zastonj in franko.

Andrej Čermel

na Kornu št. 10,
priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino kolonijalnega blaga, kakor petrolej, kavo vseh vrst, riž, olje, sladkor itd. Na razpolago ima tudi domačo slanino: špeh, salame in to na drobno in na debelo.

Cena zmerna, postrežba točna.

Josip Gorjanc

gostilničar
v Attemsovi palači na Kornu
v Gorici,
ima tudi kleva za konje in
vozove.
Razun dobrega črnega in belega
vina ter piva, priporoča vedno
izvrstna jedila, gorka ali mrzla.
Ima ceno prenočišča.

Tehtnice, mere in uteže preskuša ali cementira

podpisani izdelovalec tehtnic.

Priporoča se za vse v to stroko spadajoča dela in poprave gg. trgovcem in obrtnikom po jako zmerni ceni.

Zaloga tehtnic, decimalk, biciklov vseh sistemov od 50—300 K.

Karol Komel,
Gorica, Semenška ulica št. 8.

„Narodni Koledar“

za navadno leto 1900.

dobiva se v

„Narodni tiskarni“

Gorica, ulica Vetturini 9,

po 60 vin., s pošto 10 vin. več.

Novi naročniki „Gorice“ dobijo ga brezplačno.

Odlikovana tovarna

1894.

1891.

1891.

vsakovrstnega pohištva.

Ivan Doljak, Solkan pri Gorici

v lastni hiši. — Lastne žage. — Ustanovljena l. 1891.

Zaloga

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinejšega sloga; vsakovrstnih slik, zrcal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov. — Zaloga vsakovrstnih desk iz mehkega in trdega lesu; velika zbirka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto železniška postaja goriska.

Jamči se za točno postrežbo. — Brez konkurence!

Naznanilo.

Podpisani si dovoljujem naznanjati gg. gostilničarjem, odjemalcem piva ter sl. občinstvu sploh, da otvorim z dnem 1. marca t. l. dve podružni zalogi piva in sicer:

v Gorici na Kornu konec ulice Ascoli št. 25

(v hiši gostilničarja Čiuffarina)

pod vodstvom g. Ferdinanda Žagar-ja

in

na „Goričici“ pri Rebku,

pod vodstvom gos. Franca Furlana, gostilničarja in posestnika.

Upajoč, da s tem ustrezem čast. gg. odjemalcem iz hribov in gorjenj vipavske doline, ter z ozirom, da vsled povečanja in prenovljenja vrhniške pivovarne, (ista izdeluje povsem izorno in dobro pivo, za kar je bila tvrdka v teku tega meseca odlikovana s častno diplomom in zlato svetinjo na rimski in bruseljski razstavi) se za obilna naročila topla priporočam

Josip Rovani,

glavni zastopnik in zalagatelj prve kranjske eksportne pivovarne na par T. Fröhlich — Vrhnika.
Gorica, Rabatišče št. 18.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Dobiva
se povsod!

Najboljše in najcenejše
voščilo (biks) svetá
je „Ciril-Metodovo voščilo“.

Dá brez truda hitro in najlepši bliše.
Kdor hoče obuvati usnje mehko.
Vzdrži usnje lepo, bliščečo
in trpežno

naj kupuje samo Ciril-Metodovo voščilo
Glavni zalagatelj
Iv. Drufovka v Gorici

na Travniku št. 5.
Podružnici v Sežani in Komun.
Razpošiljam na vse avstro-ogerske postaje
franko.

Zahtevajte
povsod!

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoča

pristna bela in
črna vina iz vi-
pavskih, furlan-
skih, brislih,
dalmatinskih in
isterskih vino-
gradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici
na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od
56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerne. Postrežba poštna.

„NARODNA TISKARNA“

v Gorici — ulica Vetturini šte. 9 — v Gorici

Preskrbljena je z povsem novimi črkami, okraski in finim papirjem.

Izdeluje vsa dela v najkrajšem času
po tako nizkih cenah, da se ne boji nikake konkurence.

Tiska brošure, diplome, trgovske račune, pisma in zavitke s firmo, cenike, vabila na karton
in na papir, posetnice razne velikosti in oblike z zavitki, zaročnice in poročnice v elegantnih ter
osmrtnice v velikih in manjših oblikah.

„Narodna tiskarna“ tiska „GORICO“ in „NAROD“

„Gorica“

izhaja dvakrat na teden v dveh izdajah, ter stane na leto 8 kron, pol leta 4 krone.

„Narod“

izhaja vsako drugo soboto ter velja celoletno 1 krono 60 vinarjev, polletno pa 80 vin.
Kdor naroči 10 iztisov pod enim naslovom dobi 11. po vrhu.

„Narodna tiskarna“ v Gorici ima v zalogi vse tiskovine

Tiskovine za duhovnije, županstva in dr. urade na močnem papirju

(pobotnice za plače učiteljev, duhovnikov, cerkvenih služabnikov itd.)

Pismena naročila tiskovin se izvrše z obratno pošto; vsa druga v najkrajšem času.